

Vuoksenrantalainen

Vuoksenranta-seuran jäsenlehti

N:o 31 ● 2013

Vierailulla Kamennogorskissa

s. 6

**Vuoksenrannan
kirjon vaiheet
ennen sotia**

s. 7-8

Päivi ja Hannu Virolainen tekivät tutuksi Vuoksenrantaa ja karjalaisuutta Lahden Viipurin markkinoilla viime kesänä. Lahti on niin "karjalainen" kaupunki, että varmasti juttuseuraa riitti. - s. 9

Vuoksenranta-seura ry:n hallitus 2014

Puheenjohtaja **Päivi Virolainen**, Päijätsalontie 91, 19700 Sysmä. Puh. 0400715933.

paivi.virolainen(at)op.fi

Varapuheenjohtaja **Irja Niilahti**, Vuorenkyläntie 462, 19600 Hartola. Puh. 0445829123. irja.niilahti(at)phnet.fi

Sihteeri **Tiina Hölttä**, Syrjälahdentie 53, 19430 Pertunmaa. Puh. 0405489000;

tiinaholtt(at)gmail.com

Taloudenhoitaja **Antti Kuisma**, Ritokalliontie 8-16 H, 03300 Helsinki. Puh. 0400 580840. anttiku(at)gmail.com

Hallituksen muut jäsenet:

Urpo Kemppinen, Kuusikuja 4 C 27, 19700 Sysmä. Puh. 040 5193874

Olli Kuisma, Ansiontie 93 as 1, 19600 Hartola. Puh. 044 7169761

Armi Marklund, Haavikkotie 14 G 49, 00630 Helsinki. Puh. 040 7764094

Ossi Paappa, Kaurakedonmäki 15, 31520 Pitkäjärvi. Puh. 050 5810099

Liisa Röksä, Teuvonkuja 2 B 10, 19650 Joutsa. Puh. 041 4510729

Jouni Serjomaa, Leppäkertuntie 7, 53650 Lappeenranta. Puh. 040 3126252

Eero Talja, Kouvontie 22, 17320 Asikkala. Puh. 0500 352416

Matti Vanhanen, Suonpäänkuja 6, 01830 Lepsämä.

Kunniapuheenjohtaja Tatu Vanhanen, Suopolku 4 D, 01800 Klaukkala. Puh. (09) 8796771;

sähköposti: tatu4(at)saunalahti.fi

Seuran tilintarkastajat: **Juhani Kiuru** ja **Matti Jantunen**. Varalla Kalevi Virolainen ja Antti Mustonen.

Vuoksenrannan kylien yhdyshenkilöt 2014

Vuoksenranta-seuran hallitus on kutsunut kylien yhdyshenkilöiksi seuraavat:

Sintola: Lauri Peltonen, Leppäkorventie 6 B, 19700 Sysmä; puh. (03)7173275

Korpilahti: Ossi Paappa, Kaurakedonmäki 15, 31520 Pitkäjärvi; puh. (02)7481977

ja Juhani Pahkala, Koukkuniementie 51, 19600 Hartola

Kaskiselkä: Tarmo Jantunen, Lummetie 16 A 4, 01300 Vantaa; puh. 0400736617

Oravankytö: Hilikka Kuisma, Sysmä

Pöyryniemi ja Parsikkaanmaa: Veikko Heikkonen, Hirvensalmentie 1524, 19650 Joutsa

Virkinniemi: Arvo Kemppi, Piikainniityntie 10, 39100 Hämeenkyrö; puh. (03)3715132

Kemppilänmäki, Karkeala

ja **Taljala:** Seppo Peltonen, Siltavoudintie 1 as 1, 17200 Vääksey; puh. (03)7668130

Niittysuo ja Härk'korpi: Pertti Virolainen, Paimenlahdentie 116, 19700 Sysmä; puh. (03) 7170423

Kuivaniemi: Sirkku Virkkunen, Metsästäjänkatu 1 B 14, 15210 Lahti; puh. (03)7514653

Vuoksenrantalainen

Vuoksenranta-seuran
jäsenlehti

Vuoksenrantalainen:

Martti Talja, puh. (03)7826595,

os. Keijutie 1 B, 15700 Lahti

Tatu Vanhanen, puh. (09)8796 771,

os. Suopolku 4 D, 01800 Klaukkala.

Antrealainen-Vuoksenrantalainen-lehden päätoimittaja

Raakel Henttonen, puh. (03)688 1898; 0400847023

raakel.henttonen(at)aina.net

Juuret

Tässä alkaa kohta olla kasassa ensimmäinen vuosi puheenjohtajana. Monta asiaa on tullut tutummaksi, mutta monta asiaa on vielä oppimatta. Päivä päivältä hienommalta – ja vaativammalta – tämä on alkanut tuntua ja olen saanut tutustua mukaviin uusiin ihmisiin.

En nuorempana oikein ymmärtänyt, mitä järkeä on käydä siivoamassa vanhoja hautausmaita nykyisin venäläisten asuttamalla alueelle tai kunnostaa vanhaa rapistuvaa kirkkoa. Varsinkin kun venäläisillä on ollut tapana rikkoa se, mitä suomalaiset ovat sinne saaneet tehtyä. En myöskään keksinyt miksi meidän jälkeemme tulevat sukupolvet kävisivät Vuoksenrannassa vaikeiden taipaleiden takana katsomassa metsää kasvavia talojen raunioita ja navetanvintinsiltoja. Se että siellä on voinut käydä isän tai appivanhempien kanssa katsomassa paikkoja, jotka he lapsuudestaan ja nuoruudestaan muistavat, on toki aina ollut mielenkiintoista.

Pikkuhiljaa minulle on alkanut valjeta, että kirkolla on paljon suurempi merkitys meille vuoksenrantalaisille. Ensinnäkin oli suurenmoinen ihme, että se säilyi pommituksissa. Kuulimme Perinnepäivillä Lauri Talikan muistelukset siitä, kuinka hän paikalla olleena silminnäkijänä näki pommien moukaroivan kirkon pihamaata kirkon säilyessä vahingoittumattomana. Toiseksi on kirkon suuri symbolinen merkitys meidän perintömme, juuriemme ja muistojemme kivijalkana. Harva tuolle alueelle enää haluaisi takaisin, mutta sieltä lähtö on vielä niin monen muistissa omakohtaisena kokemuksena, että kirkon tai hautausmaiden kunnostus on monelle kuin pyhiinvaellusmatka omille juurilleen.

Se että tuota kunnostustyötä nyt viimein, 70 vuoden jälkeen, tehdään yhteistyössä nykypaikallisten asukkaiden kanssa kertoo siitä, että sitkeiden talkoolaisten työ alkaa kasvattaa tervettä punaposkista hedelmää. Kirkko on aina kirkko, kun se kerran on kirkoksi vihitty. Sen statusta eivät alennuksen ajat autokorjaamona tai lampolana himmennä. Ajatus ja keskustelut paikallisen

aluehallinnon sekä Inkerin kirkon kanssa siitä, että kirkko voisi mahdollisesti tulevaisuudessa toimia eri uskontojen yhteisenä ekumeenisena kirkkona, on mahtava. Vain siten kirkkomme tulisi saamaan pysyvän ja paljon nykyistä turvallisemman jalansijan myös nyky-Venäjällä.

Luin hauskan kolumnin kokouksista. Sen mukaan ”Osa ihmisistä rakastaa kokouksia, koska se tarkoittaa sitä, että heidän ei tarvitse silloin ottaa vastuuta mistään. Kunhan ovat läsnä”. Tämä ei kyllä koske ainakaan lähimpään puoleen vuoteen Vuoksenranta-seuran tai Antrea-seuran hallituksen kokouksia eikä myöskään juhlamatkatoimikunnan kokouksia.

Jokainen pääsee kantamaan oman kortensa kekoon, sillä edessä on suuri yhteistyöprojektimme järjestää sunnuntaina 8.6.2014 mukavat juhlat Vuoksenrannan kirkonmäellä. Järjestelyiden vuoksi tulemme istumaan vielä monta kertaa erilaisissa palaverissa ja jokainen pääsee ottamaan omalta osaltaan vastuuta siitä, että kaikki tulee sujumaan hienosti. On haasteellista saada pari-kolmesataa ihmistä kuljetettua paikan päälle, järjestää ohjelma ja ruokailu sekä muu huolinta äänentoistoinen, vessoineen yms. Vaan onhan siinä ennenkin onnistuttu, tokihan tälläkin kertaa. Matkapaketeista ja ohjelmasta tarkemmin toisaalla lehdessämme.

Tervetuloa mukaan!

Päivi Virolainen

Vuoksenrannan pitäjäjuhla yhdessä antrealaisten ja säätiön kanssa

Tässä osa Vuoksi-mitalin saajista. Vuoksenrantalaisuutta edusti professori Tatu Vanhanen (vas.), joka ehti toimia kauan säätiön hallinnossa. Vierellään säätiön hallintoneuvoston pitkäaikainen puheenjohtaja Aulis Hutri ja samoin hallintoneuvostoa vuosia johtanut Eino Kilpiäinen. Hänen ideastaan mitali syntyi. Satu Stirkkinen otti Karjalan Liiton edustajana liiton mitalin vastaan.

Vuoksenranta-seuran pitäjäjuhla pidettiin heinäkuun puolivälissä Riihimäellä yhdessä 60:tä toimintavuottaan juhlineen Antrea-Seuran kanssa. Tässä juhlassa merkittävä rooli oli myös Vuoksen Säätiöllä, joka julkisti ja jakoi ensimmäiset kappaleet teettämästään Vuoksi-mitalista.

Juhlaselostus sekä arkeologi Oula Seitsosen laatima artikkeli Antrean ja

Vuoksenrannan arkeologiasta, mikä oli hänen juhlapuheensa aihe, ovat lehden Antrealainen-osiassa.

Julkistamisia

Yksi Vuoksen Säätiön mitalin saajista oli säätiön hallinnossa pitkään vaikuttanut professori Tatu Vanhanen.

Toinen työ, joka tässä juhlassa

julkistettiin oli Iris Salorannan kuvitettu runokirja ”Aika särkyi ja soi”. Se on tekijänsä hyvin omakohtainen teos, jossa hän käsittelee lapsen maailmaa ja katsoo maailmaa lapsen silmin. Ja silti, lapsuuden maasta on tultava tähän päivään.

Runokirjan on kustantanut Vuoksenranta-seura.

RH

Riihimäen seurakuntakeskus Kirkon kupeessa täyttyi juhkakansasta aivan tungokseen asti. Oli ilahduttavaa, että kunniapuheenjohtaja Oili Korkeamäki oli jaksanut tulla juhlaan mukaan. Oilin vierellä Martti ja Hannele Talja. Vasemmalla Antrea-Seuran puheenjohtaja Satu Stirkkinen.

Vuoksen Säätiön hallituksen puheenjohtaja Martti Talja jakoi mitalin myös sen suunnittelijalle, kuvanveistäjä Pertti Kukkoselle.

Sotatieteen tohtori Harri Rintala piti sykkähdyttävän kiitospuheen saatuaan säätiön kannustusstipendin. Harrin isovanhemmat ovat Myyrylän talosta Sintolasta.

Iris Salorannan runokirja on täynnä herkkää, koskettavaa evakkolapsen sanomaa. Kuin päivänkakkarat kädessä.

Taiteilija Iris Saloranta sai onnittelukukat runokirjansa johdosta Vuoksenranta-seuran puheenjohtajalta Päivi Virolaiselta.

Eturiviä salin toiselta puolelta: kunnia-puheenjohtaja Tatu Vanhanen ja puolisonsa Anni Vanhanen. Lisäksi Vuoksen Säätiön hallinnon jäseniä Matti Vanhanen ja Seppo Kuparinen (oik.).

Vierailulla entisessä Antreassa nykyisessä Kamennogorskissa

Päivi Virolainen:

Kiitos edeltäjäni Martti Taljan ja kumppaneiden luomien hyvien suhteiden, meille tarjoutui mieheni Hannun kanssa elokuun ensimmäisenä viikonloppuna tilaisuus lähteä käymään Venäjän Karjalassa Antrean/ Kamennogorskin vuotuisilla kaupunkijuhlilla. Me Virolaiset Sysmästä ja Henttosen Hannu Kirvusta olimme matkalla vihreitä ensikertalaisia. Mäntän Taljan Martti, Kuparisen Seppo ja Antrea-Seuran Stirkkisen Satu olivat jo vanhoja konkareita. Martti ja Seppo autoilivat juhlapaikalle edellisenä päivänä, kun taas minä, Hannut ja Satu seikkailimme sinne Viipurista paikallisbussilla.

Saavuttuamme perille, katsastimme kävellen ensin Kamennogorskin kaupunkia, jossa asuu nykyään noin 6000 asukasta. Kaupunginjohtaja Natalia on tehnyt paljon hyvää kaupunkikuvan eteen ja ihan siistiltä siellä näyttikin. Patikoimme kuumassa auringonpaisteessa Talikkalan kentälle, jonne oli jo kerääntynyt juhlaväkeä ja muutamia myyntikojuja. Ilmassa oli juhlan tuntua; oli iso esiintymislava, mikrofonit ja äänentoistot, poni- ja kameliratsastusta ja vielä pari katettua aitiota,

joista toinen oli tarkoitettu kaupungin vanhemmalle väelle ja toinen kutsuvieraille. Paikalla oli Viipurin aluehallinnon edustajia, poliitikkoja ja kaupungin johtoa.

Oli aika hauska seurata pikkuisen paatoksellista juhlaohjelmaa, jonka kulusta ei ymmärtänyt sanaakaan. Isäntiemme edustaja nuori Ivan toki käänsi meille aina välillä jotain englanniksi. Muutaman kerran ymmärsimme lauseen ”finski delegatsion” ja sitten nousiin ylös kumartamaan ja kaupunkilaiset taputtivat. Tunsimme kyllä tosiaan itsemme kunniavieraiksi. Ohjelma oli aika pitkä, oli prenikoita ja kunniamerkkejä ja kukkapuketteja ja jos jonkinlaista kunniamainintaa. Aina välissä puheita ja voimistelijatyttöjen tanssiesityksiä. Me suomalaisetkin kävimme porukalla lavalla luovuttamassa lahjamme eli alueen kartan 10 000 vuoden takaisesta maisemasta. Juhlapuheissa erottui useamman kerran tutulta kuulostava sana ”Antrea”. Kuulin sitten jälkepäin, että koskaan aiemmin ei juhlassa oltu tuotu esille vanhaa suomalaista nimeä. Varmaan tämäkin osaltaan kertoo siitä, että siellä vasta nyt aletaan ymmärtää alueen

historiaa ja suomalaisten tunnesiteitä alueelle sekä toimivan yhteistyön merkitys.

Meitä oli jo etukäteen varoitettu, että asiat tulevat tapahtumaan äkkiä suuntaan jos toiseenkin. Varoittamatta, vähän kesken ohjelman, isäntämme nousivat ylös ja sitten lähdimme yhdessä kävelemään noin parinkymmenen hengen porukalla kohti ruokailupaikkaamme, kaupungin koulua. Koululle oli järjestetty notkuva ruokapöytä, josta mitään ruokalajia ei viety pois, kannettiin vain koko ajan lisää uutta. Isäntien huomaavaisuudesta kertoo sekin, että pöydässä oli molemmat kansallisuudet huomioiden pulloja sekä Stolishnaja- että Finladiavodkaa. Tilaisuus eteni hyvän ruuan ja seurustelun merkeissä. Aina välillä kilistettiin, pidettiin pieni puhe ja naukattiin vodkaryppy. Minullakin oli tilaisuus kiittää vuoksenrantaisten puolesta yhteistyöstä kirkon kunnostuksessa ja siitä, että saimme olla mukana juhlassa. Sitten taas äkiseltään tilaisuus päättyi, kiitimme isäntäväkeä ja matkustimme bussilla takaisin Viipuriin kokemusta rikkaampana.

Kamennogorskin juhlassa kaupungille luovutettiin alueen kartta, joka näyttää miten vedet huuhtelivat 10 000 vuotta sitten tienoita. Kartta on arkeologi Oula Seitsozen käsialaa. Puhetta pitämässä Ierikkalan Martti Talja (Antrea).

Vuoksenrannan kirkon rakennushanke

Tatu Vanhanen

Tämä tarina Vuoksenrannan kirkon rakennushankkeen vaiheista perustuu pääasiallisesti kirkkoherra Arvi Pullin Vuoksenrannan historia -kirjassa 1981 julkaistuun selvitykseen Vuoksenrannan seurakunnan vaiheista.

Aloitetaan alusta. Antrean kuuluneet Vuoksenrannan kaakkoiskulman kylät olivat kymmenien kilometrien päässä Antrean kirkosta. Sen vuoksi noissa kylissä syntyi 1910-luvulla ajatus erota Antreasta ja perustaa oma seurakunta. Heinäkuun 7. päivänä 1912 Kaskiselän kansakoululla pidettiin Antreasta eroamista kannattavien kylien edustajien kokous, jossa puheenjohtajana toimi kansakoulunopettaja K.A. Polviander ja sihteerinä maanviljelijä Pekka Sokka. Kokouksessa tehtiin päätös Antreasta eroamisesta ja oman Uusi Antrea-nimisen seurakunnan perustamisesta, papin palkkaamisesta ja kirkon rakentamisesta. Tästä huomaamme, että ajatus oman kirkon rakentamisesta oli mukana alusta lähtien.

Antrean seurakunnan kirkonkokous elokuun 25. päivänä 1912 antoi korpilahtelaisen valtiopäivämies Pietari Kuisman esityksestä suostumuksensa kymmenen eroamista kannattavan kylän eroamiseen Antreasta. Saman tien kirkonkokous nimesi 10-miehisen toimikunnan hanketta ajamaan ja käytännöllisiä asioita hoitamaan. Toimikunnan nimeämisen jälkeen hanke edistyi nopeasti Viipurin tuomiokapitulin ja Suomen senaatin kautta keisari-suuriruhtinaan päätettäväksi. Vuoksenrannan seurakunta perustettiin marraskuun 5. päivänä 1913 Keisarillisen Majesteetin määräyksellä.

Antrean papit kävivät aluksi hoitamassa Vuoksenrannan kirkon- ja kirkkoneuvoston kokouksia. Kirkkoneuvosto oli asetettu Vuoksenrannan ensimmäisessä kirkonkokouksessa 24. päivänä 1916.

Toiminta alkoi vakiintua, kun pastori Arne Huurre määrättiin v. 1918 kirkollisia asioita hoitamaan ensin väliaikaisena pappina ja myöhemmin virkaa tekevänä kirkkoherrana. Huurteen aikana jumalanpalveluksia ruvettiin pitämään viidellä kansakoululla. Rahan kerääminen oman kirkon rakentamiseen aloitettiin heti erilaisissa seurakunnan tilaisuuksissa ja jumalanpalvelusten yhteydessä.

Myöhemmin jumalanpalveluksia varten hankittiin Kaskiselän Jantselan tilan vanha päärakennus, mikä siirrettiin Kankaalaan hautausmaan läheisyyteen. Siitä tehtiin väliaikainen kirkko, jonka kirkkosalissa oli alttari, saarnastuoli ja penkit. Peräseinällä oli korokkeella urkuharmoni. Rakennuksen kolme muuta huonetta vuokrattiin kunnalle toimistotiloiksi. Tässä väliaikaisessa kirkossa pidettiin myös rippikoulu, kirkonkokoukset, juhlat ja muut tilaisuudet. Seurakunnan oma hautausmaa perustettiin Kankaalaan Juho Ruposen lahjoittamalle tontille. Se vihittiin käyttöön heinäkuussa 1919.

Vuoden 1920 aikana kypsyi lopullinen päätös oman kirkon ja papin rakentamisesta, ja jo seuraavana vuonna kirkon piirustukset tilattiin viipurilaiselta arkkitehti Väinö Keinäselältä. Kirkko oli tehtävä tiilestä ja siihen piti tulla 600 istumapaikkaa. Kun kuitenkin kiista kirkon paikasta johti seurakunnan jakautumiseen ja Vuoksenlaakson metodistiseurakunnan perustamiseen 1921, ja kun osa seurakuntalaisista vastusti kirkon rakentamista, ei hankkeen toteuttamiseen uskallettu ryhtyä pitkään aikaan. Vaihtoehtona pidettiin Antrean vanhan kirkon saamista Vuoksenrantaan.

Tositoiniin päästiin lopulta 1930-luvun alussa. Vuonna 1932 oli järjestetty suurkeräys kirkon rakennusrahaan, mutta lamakauden takia se ei tuottanut toivottua summaa.

Parikymmentä vuotta jatkunut rakennusrahan kartuttaminen oli kuitenkin tuottanut niin paljon rahaa, että vuonna 1934 päästiin aloittamaan kirkon rakennustyöt. Kirkon rakentaminen annettiin tarjouskilpailun perusteella viipurilaiselle rakennusliikke K.V. Stenille. Urakkasumma oli 640 000 markkaa silloista rahaa. Kirkon peruskivi laskettiin elokuun 1. päivänä 1934 ja kirkko tuli valmiiksi jo vuoden 1935 alussa.

Viipurin hiippakunnan tuomiokapitulin määräyksestä asessori E. Alanen vihki kirkon sunnuntaina helmikuun 3. päivänä 1935. Vuoksenrannan kirkkoherrana oli siinä vaiheessa Martti Kantele. Kovasta lumipyrystä huolimatta kirkko oli täynnä seurakuntalaisia. Vuoksenranta oli lopulta 22 vuotta seurakunnan perustamien jälkeen saanut oman kirkon. Kirkko otettiin lopullisesti vastaan lopputarkastuksessa 16.11.1936.

Hankkeen toteuttamisen teki mahdolliseksi se, että kirkkoneuvosto ja kirkon isännöitsijä Matti Virolainen olivat noudattaneet ankaraa säästäväisyyttä kirkon rakennusrahan kartuttamiseksi. Säästäväisyydestä kirkkovaltuustonkin asettaminen lykääntyi. Lopulta marraskuussa 1936 pidetyssä kirkonkokouksessa valittiin kirkkolain säätämä 12-jäseninen kirkkovaltuusto.

Vanhan Vuoksen rantatörmälle rakennettu uusi kirkko oli todella komea. Sen sisällä oli alttari, saarnastuoli ja uudet penkkirivit sekä toisessa päässä parveke, josta oli hyvä näkyvyys kirkkosaliin. Antrean seurakunta oli lahjoittanut Antreassa tarpeettomiksi käyneet kruunut. Kirkon seiniä somistivat taiteilija J. Ruokokosken maalaamat freskot. Kunnankirjuri Kaija Viskari sanoo eräässä muistelmassaan, että valkeaksi rapatun punatiilikirkon väri oli sisältä vaalea ja taivasta sinestä-

Perinnenpäivässä perehdyttiin Sysmän kulttuuriin ja Vuoksenrannan kirkkoon

Syksyinen aurinko näyttäytyi kauniisti ja Suomen lippu liehui Sysmän teatteritalon salossa, kun toista sataa vuoksenrantaseuralaista kokoontui Perinnepäivän viettoon Sysmään. Aloitimme ruumiin ravinnolla nauttien sysmälaisten ”Vuoden yrittäjän” Tarja Lehtosen pitopalvelun valmistamasta kermaisen maistuvasta lohikeitosta. Vatsat täynnä jaksoimme kajauttaa reippaasti Karjalaisten laulun ja kuulimme Kauno Hopeasaaren esityksen Sysmän Teatteritalosta, jonka monisäikeisiin vaiheisiin kuului mm. suojeluskuntatalo- ja säästöpankkihistoriaa.

Varsinaiset kokousasiat etenivät rivakasti kokouksen puheenjohtajaksi valitun Esko Kiurun nuijankopauksilla. Vuoden 2012 toimintakertomus ja tilit hyväksyttiin samoin vuoden 2014 toimintasuunnitelma ja talousarvio. Eniten keskustelua ja kiinnostusta herätti toimintasuunnitelmaan kirjattu juhlatmatka Vuoksenrantaan.

Varsinaisen jäsenen jäsenmaksuksi vuodelle 2014 päätettiin 22 euroa, perhejäsenmaksuksi 12 euroa ja vapaaehtoinen lehtimaksu on jatkossakin 10 euroa. Päätettiin luopua ainaisjäsenmaksusta ja toivotaan jatkossa, että myös ainaisjäsenmaksun maksaneet henkilöt maksaisivat jatkossa vuosijäsenmaksun. Seuran puheenjohtaja kertoi samalla, että

vä. Kirkko olikin koko kunnan ainoa suurikokoinen tiilirakennus ja näkemisen arvoinen.

Talvisodan päätyttyä kirkko-kin jäi venäläisille. Kesällä 1941 alkaneessa uudessa sodassa suomalaiset valtasivat Karjalan takaisin. Syyskuussa 1941 Pulli palasi Vuoksenrannan kirkolle. Hän kertoi venäläisten käyttäneen kirkkoa jonkinlaisena juhlahuoneena ja viimeksi majoitustilana. Kirkon kalusto oli viety pois, mutta kirkkoon hankittiin uudet penkit ja alttari kurikka-

Karjalan Liitto on muuttanut jäsenmaksujensa perintää niin, että liitto veloittaa jokaisesta vuoden vaihteesta jäsenluettelossa olevasta jäsenestä 12 euroa – oli tämä maksanut seuralle oman jäsenmaksunsa tai ei. Tämä aiheuttaa siis jatkossa tarpeen tehostaa myös seuran omaa jäsenmaksujen perintää ja toisaalta myös jäsenmaksunsa maksamatta jättäneet poistetaan turhien kulujen välttämiseksi nopeasti jäsenrekisteristä.

HUOM! Maksettu jäsenmaksu, ajantasainen osoitetieto ja/ tai sähköpostiosoite ovat siis paras tapa varmistua siitä, että jäsenpostimme tavoittaa sinut. Kannattaa seurata myös www.vuoksenranta.fi –sivuja. Ilmoita meille sähköpostiosoitteesi niin olet parhaiten ajan hermolla.

Kylien edustus huomioon hallinnossa

Seuran puheenjohtajaksi valittiin Päivi Virolainen (Sysmä/ Korpilahti) ja erovuoroisista uudelleen Tiina Hölttä (Pertunmaa/ Korpilahti), Urpo Kempainen (Sysmä/ Sintola) ja Eero Talja (Asikkala/ Kaskiselkä). Uutena jäsenenä hallitukseen valittiin Jouni Serjomaa (Lappeenranta/ Sintola).

laiselta Muurimäen puusepäniik-keeltä. Seurakunnallinen toiminta Vuoksenrannassa pääsi käyntiin jo syksyllä 1941 ja jatkui sitten kesäkuuhun 1944 saakka. Sodan aikana sankarihautajaiset olivat suurimpia tilaisuuksia kirkonmäellä. Viimeinen jumalanpalvelus oli 18.6. 1944. Sen jälkeen kirkossa pidettiin serkkuni Sirkka Peltosen ja Matti Kempin vihkiäiset. Saman päivän iltaan mennessä Vuoksenranta piti saada tyhjäksi siviiliväestöstä.

Viimeinen uskonnollinen tilai-

Hallituksessa jatkavat edelleen Olli Kuisma (Hartola/ Korpilahti), Armi Marklund (Helsinki/ Sintola), Irja Niilahti, (Hartola/ Korpilahti), Ossi Paappa (Somero/ Korpilahti), Liisa Röksä (Joutsa/ Härkökorpi) ja Matti Vanhanen (Nurmijärvi / Sintola). Hallituksen kokouksissa on läsnäolo-oikeus kunniapuheenjohtaja Tatu Vanhasella, taloudenhoitaja Antti Kuismalla ja Vuoksen Säätiön hallituksen puheenjohtajalla Martti Taljalla. Toiminnantarkastajina jatkavat Juhani Kiuru ja Matti Jantunen sekä varalla Kalevi Virolainen ja Antti Mustonen.

Karjalan Liiton pitäjätöimikuntaan sekä liittokokousedustajiksi valittiin Päivi Virolainen ja varalle Irja Niilahti. Seuraava vuosikokous/ perinnepäivä päätettiin pitää Hartolassa sunnuntaina 5.10.2014.

Kirkon vanhasta ja nykystä

Kokouksen jälkeen seuran kunniapuheenjohtaja, professori Tatu Vanhanen kertoi Vuoksenrannan kirkon varhaisemmista vaiheista ja Vuoksen Säätiön hallituksen puheenjohtaja professori Martti Talja kirkon nykykunnosta ja korjausten etenemisestä. – Näistä aiheista lisää toisaalla tässä numerossa.

suus Vuoksenrannan kirkossa lienee ollut elokuussa 1944. Aku Rätty oli v. 1950 kertonut tuttavalleen Arvi Pullille, että hän oli elokuussa 1944 käynyt Vuoksenrannassa ja pitänyt uskonnollisen tilaisuuden rintamasotilaille. Kun tilaisuus oli päättynyt, miehet eivät lähteneetkään pois kirkosta. He veisasivat virsiä. Illan lopulta hämartyessä, sotilaat nousivat seisomaan ja veisasivat: ”Herraa hyvää kiittäkää”. --- Siihen veisuuseen päättyi Vuoksenrannan kirkon siihenastinen tarina.

Lahden Kaupunginmu-
seon tuntumassa kävi
Viipurin markkinoilla
kuhina. Isolla osalla
lahtelaisia on karjalai-
sia juuria ja ”Viipurin
tori” houkutti hais-
telemaan karjalaista
elämänmallia. – Sääkin
oli mitä loistavin.

Viipurilaiset markkinat Lahdessa

Lahdessa vietettiin 7.syyskuuta Taidelauantaita ja Historiallinen museo oli tapahtumassa mukana Viipurin mon amour -näyttelyn teemalla siten, että museon Kartanon puistossa järjestettiin karjalaiset/ viipurilaiset markkinat koko perheelle 1930-luvun tyyliin. Museo kyseli aiemmin kesällä päijät-hämäläisiltä karjala- ja pitäjäseuroilta sekä käsityöläisiltä kiinnostaisiko näitä lähteä mukaan. Nykymuotoisia markkinarihkaman myyjiä ei tilaisuuteen kelpuutettu lainkaan. Niin museon väki kuin me muutkin osallistujat olimme pukeutuneet ajan hengen mukaisesti kansallispukeihin tai perinneasuihin.

Me Vuoksenranta-seurassa innostuimme heti asiasta, kun keksimme

että siinä oli hieno tilaisuus pystyttää markkinoille kirjamyyntipöytä. Markkinapäivän ohjelma näytti jo etukäteen kiinnostavalta; oli haitaristi, kulttuurikävelyä, naislaulajia, kuorolaulua, eläviä taideteoksia, ruokaa ja juomaa, Viipurin katusoittajat eli Violan bändi ja tietysti niitä markkinakojuja.

Markkinapäivä oli aivan loistava, aurinkoinen ja lämmin syyspäivä. Mieleen tulivat samaan aikaan Hartolassa vietettävät suuret syysmarkkinat sillä erolla, että Viipurin markkinoilla oli vain yksi käytävä, jonka ympärille kaikki kojut sijoituivat. Museon laskelmien mukaan tapahtumassa kävi n. 4000 vierasta. Melkoinen kuhina siis. Ihmiset viih-

tyivät Kartanon puistossa pitkään ruopatellen, ohjelmia seuraillen ja kuniista säästä nauttien.

Ei se kirjakauppa meillä kovin kummoista ollut. Se mikä yllätti positiivisesti, oli ihmisten tarve tulla haastelemaan omista juuristaan. Kojullamme oli koko päivän vilkasta ja vilinää; välillä katsottiin Kannaksen karttaa ja selviteltiin kotipitäjien sijaintia, välillä tehtiin kauppa ja välillä puhuttiin muuten vaan karjalaisuudesta. Tuli sellainen olo, että siellä mukana ololle oli tilaus – saatiin siirrettyä omalta osaltamme perinnettä eteenpäin.

Päivi ja Hannu Virolainen

*Kun silmut keväällä
ovat karmiinpunaiset
alan ikävöidä
sitä käen kukuntaa
jota en koskaan kuullut,
sitä käden kosketusta
jota en koskaan tuntenut.*

*Iris Salorannan kirjasta
”Aika särkyi ja soi”*

Vuoksen Säätiön opiskelija- ja kannustusapurahat

Vuoksen Säätiö perustettiin Hämeenlinnassa 25. p:nä tammikuuta 1948. Perustajayhteisönä oli Antrean kunnan hoitokunta. Säätiön kokouksessa 22.6.1948 hyväksyttiin myös Vuoksenrannan hoitokunnan mukaantulo säätiön perustajaksi.

Säätiön haltuun uskottua omaisuutta on hallittu taiten ja siitä on käyttötarkoituksensa mukaisesti jaettu opiskelija-apurahoja ensimmäisen kerran vuonna 1952 ja sen jälkeen vuosittain lukuun ottamatta kahta 1990-luvun alun lamavuotta. Yhteensä apurahoja on saanut yli 3000 antrealaista tai vuoksenrantalaista sukujuurta olevaa opiskelevaa nuorta. On arvioitu, että apurahoina ja tukina erilaisiin perinnettä vaaliviin hankkeisiin on jaettu kuluneina vuosikymmeninä säätiön alkupääomaa vastaava summa säätiön pääoman huventumatta.

Opiskelija-apurahojen saajat 2013

Opiskelija-apuraha suuruudeltaan 170 euroa jaettiin 38 opiskelijalle, joista vuoksenrantalaista sukujuurta oli tänä vuonna 17. Apurahan saajat kutsuttiin suostumuksesta joko Antrea-Seuran tai Vuoksenranta-seuran jäseniksi. Vuoksen Säätiö maksoi vuoden 2013 jäsenmaksun ja jäsenseura maksaa vuoden 2014 jäsenmaksun. Seurojen lehti lähetetään apurahan saajille mainittuina vuosina.

Vuoksenrantalaisista apurahan saivat seuraavat (kotikylä suluissa): Heikkonen Salla (Korpilahti), Jokinen Olli (Sintola), Lahtela Anssi (Kirkonkylä), Lindholm Jesse (Oravankytö), Lindholm Tiimari (Oravankytö), Manninen Miika (Oravankytö), Manninen Joonas (Oravankytö), Manninen Tuuli (Oravankytö), Manninen Veli (Oravankytö), Niukkanen Kai-Matti (Korpilahti), Parikka Petra (Sintola), Rahomäki Aaro (Sintola), Ratinen Janne (Kirkonkylä), Sahimaa Suvi (Kirkonkylä), Tapanainen Eveliina (Härk'korpi), Tapanainen Nikke (Härk'korpi) ja Vartio Essi (Kaskiselkä).

Kannustusapurahat

Vuoksen Säätiö jakaa tohtorin tutkinnon suorittamisesta, suosituksesta taiteilijoille ensikonsertin jälkeen, urheilijoille vähintään Euroopan tason mitaleista tai vastaavien henkilökohtaisten saavutusten perusteella.

Vuonna 2013 myönnettiin seitsemän kannustusapurahaa, joista kaksi vuoksenrantalaista sukujuurta oleville tutkijoille.

Huttunen Suvi, Väitellyt 15.2.2013 yhteis-

kuntatieteiden tohtoriksi Jyväskylän yliopistossa.

Väitös Sustainability and meanings of farm-based bioenergy production in rural Finland Väitöskirjatutkimuksessa selvitettiin maatilaperustaisen bioenergiantuotannon merkitystä ja perusteita sen kestäväälle kehitykselle.

Väittelijän isänsän Johannes Huttusen vanhemmat olivat Samuli ja Eeva (s. Talja) Huttunen Tuomelan tilalta Oravankydöstä.

Rintala Harri, Väitellyt 30.11.2012 sotatieteiden tohtoriksi Maanpuolustuskorkeakoulussa, Helsingissä. Väitös Sotilaslentäjän fyysinen suorituskyky sekä työperäiset tuki- ja liikuntaelinoireet.

Harri Rintalan tohtorinväitöskirja Maanpuolustuskorkeakoulussa käsittelee sotilaslentäjien suorituskykyä sekä työperäisiä tuki- ja liikuntaoireita. Tutkimuksessa seurattiin suomalaisten lentäjien kuntoa ja terveyttä vuosina 1996–2008 ja todettiin, että lentäjät ovat keskimäärin kansainvälisesti vertailukelpoisia fyysisen suorituskykynsä suhteen. Suomalaista sotilaslentokoulutusta pidetään kansainvälisesti erittäin tehokkaana. Ilmavoimille suositellaan useita välittömiä käytännön toimia lentäjän fyysisen kuormittumisen hallintaan erityisesti sotilaan fyysisen suorituskyvyn alan ja fyysisen kasvatuksen keinoin, kiinteässä yhteistyössä lentokoulutus suunnittelun, lentoturvallisuuden ja ilmailulääketieteen alojen asiantuntijoiden kanssa.

Isovanhemmat Anna-Siviä (s. Meronen) ja Johannes Näveri olivat Myyrylän talosta Sintolasta.

Opiskelija-apurahan haku

Opiskelija-apurahaa on mahdollisuus anoa viimeistä vuotta yliopistoissa, korkeakouluissa ja ammatteihin valmistavissa oppilaitoksissa opiskelevien. Edellytyksenä on, että apurahan hakijan vanhemmat/isovanhemmat/edeltävä sukupolvi ovat asuneet 1939 Antrean tai Vuoksenrannan kunnissa. **Kirjalliset hakemukset on toimitettava hakuvuoden helmikuun loppuun mennessä säätiön asiamiehelle Raakel Henttonen, Hyvikkäläntie 540, 14240 Janakkala.** Hakemukseen on liitettävä mukaan itse laadittu vapaa-muotoinen selvitys edellä mainituista karjalaisista sukujuurista sisältäen isovanhempien/vanhempien nimet, asuintalon ja kotikylän. Lisäksi mukaan on liitettävä oppilaitoksen todistus tulevasta tai jo tapahtuneesta valmistumisesta, hakijan osoite ja pankkitiedot.

Vanhemmat, isovanhemmat ja muut sukulaiset, antakaa tietoa perheenne ja sukunne jäsenille näistä stipendin saamisen mahdollisuuksista.

Martti Talja

Käen kukuntaa Härk'korvessa

Vuoksenrannan talkoomatka 17.-19.5.2013

Minä ja siskoni isovanhempiemme navetan kivijalan raunioilla Härk'korvessa.

Mummoni ja pappani ovat asuneet nuoruudessaan Härk'korvessa Vuoksenrannassa, jossa myös osa isäni sisaruksista on syntynyt ja käynyt kouluakin. Vanhempani kertoivat lähtevänsä isovanhempieni synnys-sijoille talkoomatkalle. Myöhemmin isäni sai idean, että haluaa ehdottomasti minut ja siskoni mukaan matkalle. Tämä kuulosti alkuun hieman arveluttavalta; lähteä nyt Venäjälle viikonlopuksi ja vielä eläkeläisten kanssa bussikuljetuksella. Eikös jo pelkissä rajamuodollisuuksissa kulu toinen vuorokausi kokonaan?

Matka Vuoksenrantaan käynnistyi osaltani hyvin varhain perjantaiamuna kotonani Sipoossa. Aamuhalit ja -pusut 3- ja 6-vuotiaille tytöilleni sekä miehelleni ja sitten auton nokka kohti Lahtea, josta nousin iloisen matkaseurueen kyytiin. Kun kaikki vuoksenrantalaiset oli saatu poimittua bussin kyytiin matkan varrelta, pysähdyttiin vielä hetkeksi Vaalimaalla ruokailemaan ennen rajan ylitystä.

Rajan ylitys sujui yllätykseksi hyvinkin nopeasti. Passia toki joutui vilauttamaan ainakin kolmesti, joskus jopa matkaseurueemme joutui järjestäytymään aakkosjärjestykseen tarkastusta varten.

Matkan varrella olevat venäläiset kodit olivat pääosin mummon mökityylisiä, idyllisine pihapiireineen. Ennen hotelliin majoittautumista pysähdyimme vielä kukkulan juurelle, jonka huipulla seisoivat Aleksanteri Suuren patsas. Kipusimme kukkulle katselemaan Viipurin näkymiä, mm. mahtavaa Viipurin linnaa. Nipin napin ehdimme vielä ostoksille kaupapahalliin, josta ostimme mm. huovutetut villasukat ja pellavatuotteita tuliaisiksi kotiin, ihania!

Viipuri yllätti myönteisesti

Viipurin rakennukset yllättivät ko-meudellaan. Toki pienellä saneerauksella niistä saisi kerrassaan upeita. Yllätyin, että Viipurin kaupunki oli niinkin siisti. Suomalaisuus näkyi kaupungin katukuvassa ja paikalliset asukkaat olivat ystävällisiä. Tuttavat olivat varoitelleet ennen matkaa taskuvarkaista ja kerjäläisistä, mutta missään vaiheessa matkaa itselleni ei tullut hetkeksikään turvaton olo.

Hotellimme Victoria sijaitsi aivan kauppatorin laidalla, jossa sijaitsi myös Viipurin (ehkä) kuuluisin ravintola eli Pyöreä torni, jossa illastimme ensimmäisenä iltana. Tilasimme siskoni kanssa lukuisia alkuruokia,

jotta pääsimme venäläisen ruokakulttuurin ytimeen. Erilaisia kala- ja lihavalikoimia sekä muun muassa smetanassa paistettuja herkkusieniä, nam! Viinivalikoimaa, taikka ravintolahenkilökunnan viinitietoutta sen sijaan ei voi kiitellä. Kaipa se olisi pitänyt tilata raakaa viinaa, kun keran Venäjällä oltiin. Ravintola oli kokonaisuudessaan todella tunnelmallinen, tosin myöhäisillan suomalainen tanssimusiikki ei ollut ihan siskoni ja minun makuun: ”Karjalankunnailla lehtipuu”, ”Sellainen on Viipuri, suomalaisten kaupunki!” Nämä sävelet toki soivat sitten iltamyöhään asti hotellihuoneessammekin siskoni sovituksilla.

Aamuherätykset tuntuivat todella aikaisilta, varsinkin kun kelloja oli käännetty venäjän aikaan eli tunti eteenpäin. Muutenkin matka-aikataulu oli ehkä omaan makuuni turhankin tiukka.

Alun perin olin ajatellut käyväni Viipurin linnassa, mutta aikataulu ei antanut siihen mahdollisuutta.

Hotellin aamupalalla sekä myös illallispöydässä pääsimme jälleen nauttimaan venäläisistä mauista, joita löytyi muun muassa suolakurkkujen, hapankaalin, borsseikon ja erilaisen venäläisten leivosten muodossa.

Ja sitten töihin

Lauantai oli varsinainen talkoopäivä, jolloin oma talkoosurueeni suuntausi Vuoksenrannan kirkolle. Matkaa taitettiin osin venäläisillä pikkubusseilla, joista taisi puuttua jouset kokonaan. Tietöitä ei myöskään oltu hetkeen niillä kyläteillä tehty, joten piti pitää peukut pystyssä ettei bussi hajoa taikka kaadu kesken matkan. Kaikki siirtymiset sujuiivat onneksi turvallisesti. Heti Vuoksenrannan kirkolle saavuttuamme silmiini osui kirkon uutuuttaan kiiltelevä katto. Kirkon sisälle, hiekkalattian päälle oli rakennettu hirsipenkit ja alttarilta löytyi myös koivuinen saarnastuoli. Kirkko toimi kotina lukuisille pääskyille, koska kirkosta puuttuivat ikkunat. Niitä ei kuulemma voinut asentaa, koska paikalliset asukkaat rikkoisivat ne. Urkuparvesta oli jäljellä vain repaleinen lattia, urkuparvelle aikoinaan vieneet portaiden rippeet olivat niin hapertuneet, ettei sinne uskaltanut kiivetä.

Vastasimme pääasiassa siskoni kanssa Vuoksenrannan kirkon portaiden siivouksesta, jotka olivat tullessamme aivan sammaleen peittäminä. Talkootöiden lomassa kuulin isäni pikkuserkulta, että mummoni eno oli aikoinaan haudattu kirkon portaiden alkupäähän. Kirkkoon tutustuessa ja talkootöiden lomassa siskoni alkoi jopa pohtia, voisiko kirkossa viettää häitä? Jonkinmoisen vaikutuksen kirkko siis todella teki meihin kaikkiin.

Mummolaan

Sunnuntaina sitten pääsimme vihdoinkin matkan kohokohtaan eli isovanhempieni synnyinseudulle, ihan kotipihalle asti. Härk'korven maisemat olivat todella autiot, kaikki näytti hyvin koskemattomalta. Metsät olivat puhtaita, siitä todisteena saimme ihailta oksissa roikkuvia ”naavapartoja”. Ihanaa, että matkassa oli mukana isäni 85-vuotias pikkuserkku, joka on itse aikoinaan asunut niillä kulmilla. Venäläinen pikkubussi tiputti kuusi henkisen seurueemme Härk'korpeen, josta jatkoimme jalan isovanhempieni pihapiiriin ja naapurustoon tu-

tustumista isäni pikkuserkun opastuksella. Löysimme isovanhempieni navetan rauniot ja vanhan kaivon paikan. Lisäksi räpsimme valokuvia koulun portailta, jossa osa isäni sisaruksista oli aikoinaan käynyt koulua. Käki kukkui Härk'korvessa tauotta ja tuomen kukkien tuoksu oli lähes huumaava. Pappani oli aikoinaan sanonut, että Härk'korvessa käen kukunta ja tuomien tuoksu olivat ihan omaa luokkaansa. Taisi pappani olla oikeassa.

Vielä Viipurin linna nähtävä

Yllätyin talkoomatkasta hyvin positiivisesta. Viipuri ei todellakaan ollut niin epäsiisti ja turvaton kaupunki kuin mitä pelkäsin. Kaiken kaikkiaan olen hyvin tyytyväinen, että vanhemmat saivat minut ja siskoni lähtemään mukaan matkalle. Talkoomatkaseurue oli nuorempaa tai ainakin nuorekkaampaa kuin mitä ennalta arvelin, tunnelma vuoksenrantalaisten keskuudessa oli iloinen. Korvaamatonta ja ainutlaatuista oli kuulla syntyperäisen härk'korpelaisen, isäni pikkuserkun, kertomuksia isovanhempieni kotiseudusta. Voin lämpimästi suositella matkaa avoimella mielellä matkaan lähteville sekä erityisesti kaikille karjalaiset juuret omaaville. Saatammepa lähteä vaikka toistekin

siskoni kanssa Viipuriin, olisihan se Viipurin linnakin kiva käydä tsekkaamassa.

*Kaisa Saarinen
vuoksenrantalainen*

*Kirjoittaja Kaisa Saarinen,
o.s. Virolainen.
Vanhemmat Hannele ja Aimo
Virolainen, Sysmä.
Aimon vanhemmat olivat
Lempi ja Tauno Virolainen
Härk'korven Peko-Heikkilästä
(Leskiin talo).
Lempi oli ”Tommolan tytär”,
vanhemmat Tuomas ja Maria
Liisa Virolainen (Maria Liisa
oli o.s. Ruponen).
Taunon vanhemmat olivat
Juho ja Anna-Liisa Virolainen
(Anna-Liisa oli o.s. Ruponen).*

Tässä viimekeväisen talkoomatkan ahkera työporukka. Yhteinen uurastus on ilmeistäkin päättäen iloinen asia.

Vuoksenrannan Säteen ja Antrean Esan perinteiset mittelöt

Molempien seurojen joukkueet osallistuivat 22. Mommilanjärven souteiluun 20.7.2013 tuulisessa kesäsäässä. Perinteisen haasteottelun osallistuivat Kirvun Vilkas, Antrean Esa I, Noskuan Nopsa, Koivisto-seura, Impilahden Isku ja Heinjoen Huimat.

Kokonaiskilpailun voitti Hollolan Urheilijat -46 ylivoimaisesti, soutu-aika 11 kilometrin radalla oli 41 minuuttia ja 55 sekuntia, mikä jää ainoastaan 10 sekuntia edellisen vuoden voittoajasta. Joukkue voitti keskimatkojen kirkkovenesoudun Suomen mestaruuden kesäkuun alussa. Seuraavien joukkueiden tulostaso jäi selvästi edellisestä vuodesta johtuen vaikeasta soutuäästä. Karjalaisten

urheiluseurojen haasteottelun voitti jälleen tähän asti voittamaton Kirvun Vilkas ajalla 44.19. Vuoksenrannan Säde oli haastekilpailun toinen ajalla 46.13. Vuoksenrannan sijoitus kirkkoveneiden kokonaiskilpailussa oli 13:s, kilpailuun osallistui 63 joukkuetta. Antrean Esan loppuaika oli 49.25 ja Noskuan Nopsan 58.07. Koivisto-seura soutu maaliin ajassa 48:27, Impilahden Isku ajassa 55,42 ja Heinjoen Huimat ajassa 56.59.

Vuoksenrannan Säteen joukkueessa soutivat Mikko Halme, Tuomo Jantunen, Aimo Kuisma, Miikka Kuisma, Mikko Kuisma, Olli Kuisma, Osmo Kuisma, Ossi Pettinen, Pertti Ruponen, Markku Talja, Matti

Vanhanen, Rauno Vanhanen ja Esa Virolainen. Kannustavana perämiehenä toimi jälleen ”veteraaniperämies” Tarmo Jantunen.

Antrean Esan nuorekkaassa joukkueessa soutivat Raimo Elonsalo, Pertti Iivonen, Outi Kuparinen, Tommi Kuparinen, Jussi Mesilaakso, Sampo Paakkanen, Jasmin Partanen, Tatu Partanen, Riikka Pirttisalo, Anna Rautioaho, Anton Rautioaho, Samo Saarinen ja Veikko Sokka. Perämiehenä toimi Seppo Kuparinen.

Kyykän haasteottelua ei järjestetty.

Martti Talja

PUHEENJOHTAJA TUTUKSI

Kuka olet ja missä ovat juuresi?

Olen ylpeä sukujuuristani – sekä karjalaisista että hämäläisistä. Isäni Arvo Mustonen on kotoisin Vuoksenrannan Korpilahden kylän Visulahdesta Vaht’tuvan tilalta ja äiti Vuokko Mustonen (os. Poskela) Padasjoelta. Isän vanhemmat olivat Martta ja Toivo Mustonen. Isän ensimmäinen evakkotie kulki Vihtiin. Toisella kerralla he matkasivat Töysään, josta sitten matka vei maata viljelemään Hartolaan Kalhonkylälle. Maatilan työt traktorihommineen ja lehmänlypsyineen tulivat minulle ja kahdelle nuoremmalle sisarelleni tutuiksi lapsesta asti.

Myös mieheni Hannun suku on kotoisin samoilta seuduilta, isä-Niilo Vuoksenrannan Oravankydöstä ja äiti-Helmi Pöyryniemestä. Karjalainen puheensarjasi onkin säilynyt elävänä perheessämme lähinnä jo edesmenneen anoppini ansiosta. Omassa kielenkäytössäni murre ei kuulu päivittäin, mutta tarttuu helposti kun sitä ympäriltä kuulee.

Olen käynyt useammankin kerran Vuoksenrannassa Kankaalan kirkolla ja Vaht’tuvalla. Isän kotipaikalla ei ole rakennuksia jäljellä ja kivijalat kasvavat paksuja puita. Maantien vieressä kasvava keinupuu on sentään jäljellä. Myös molemmat

Että kuva puheenjohtajasta? Katsokaa viereisellä sivulla kirkon portailla eturivissä keskellä istuvaa nauravaa naista punaisissa saappaissaan. Siinä hän on, mukana talkoissa.

sisareni ovat nähneet isän syntymäkodin pihapiirin, mutta sisaren teini-ikäiset pojat sinne pitäisi vielä viedä. Olemme käyneet pari kertaa myös mieheni suvun kotipaikalla Muuralassa Oravankydössä ja kerran Pöyryniemen Hiekkaharjussa.

Mitä teet työksesi ja mitä harrastat?

Työurani olen tehnyt OP-Pohjola-ryhmässä, josta pisimmän rupeaman eli kohta 30-vuotta Sysmän Osuuspankissa. Yhdistystoiminta on muutenkin lähellä sydäntäni ja olen toiminut useita vuosia Suopellon Nuorisoseuran puheenjohtajana. Takavuosina olin myös aktiivinen Nuorkauppakamarilainen. Rakkaimpia harrastuksiani ovat Oscar-hevonen, puutarhanhoito, moottoripyöräily ja laskettelu.

Miten ensimmäinen vuosi puheenjohtajana on sujunut?

Hyvillä mielin mennään eteenpäin. Ensimmäinen vuosi on tuonut paljon uusia ja mielenkiintoisia asioita; mm. tutustumista jäsenistöömme, kokousrutiineja, tiedottamista ja osallistumista erilaisiin tapahtumiin. Paljon on vielä omaksuttavaa, mutta hyvän hallituksen ja entisen puheenjohtajan tuella tietoa karttuu. Ensi vuonna onkin sitten edessä suuri voimainkoitos yhdessä antreaalaisten kanssa, kun järjestämme isot juhlat Vuoksenrannan kirkolla.

Vuoksenrannan laulu

säv. Maire Keltala
san. Maire Keltala ja
Timo Mäenpää
sov. Sakari Ylivuori

Piano

1. O - let muis-tois - sa kau - ne - hin, Vuok - sen -
2. Vaikka kau - as pois kul - jin, niin sie - luo - ni
3. Po - jat Par - sik - kaan - maan ty - töt kau - neim - mil -
4. Mi - nä muis - tan sen il - lan kun kai - teel - ta

6

ran - ta sul - le syk - ki - vi syöm - me - ni tää, si - nä kei - nu - tit
sul - jin nä - mä muis - tot ja mai - se - mat sen kul - jen luo Kor - pi -
laan Vir - ki - nie - mes - tä Kar - ke - a - laan, po - jat ait - to - jen
12 sil - lan y - li Mai - re - tun - sal - men mä näin lail - la e - lä - män

12

Tässä nuotit ja sanat Vuoksenrannan lauluun, joka on otettu omaksi lauluksi, juhliissa laulettavaksi.

2

keh - to - ni, läm - pö - si, loh - tu - si, tar - jo - sit et vä - hem - pää.
 lah - den tai Sin - to - laan kah - den tai kans - sas' ja taas haa - vei - len;
 ää - rel - lä Tal - ja - lan niit - ty - jen or - vo - kit vain rin - nas - saan.
 juok - si niin vah - va - na Vuo - ksi ja kul - ki se vain e - teen - päin

18

Tääl - lä tuu - let vain kul - ki - jaa vie ko - ti - pol - ku niin
 Kas - ki - sel - kää kun kat - se - lee kuu, Pöy - ry - nie - meen kun
 Mi - nä Härk - kor - ven jäl - leen nään tuon Kui - va - nie - men ja
 sil - loin kel - lot nuo soi kir - kol - la Noin - mäes - sä ja

24

kau - ka - na lie
 yö las - keu - tuu.
 myös Niit - ty - suon.
 Kan - kaa - las - sa

Et un - hoit - tua voi, sul - le lau - lu - ni

30

soi, o - let rak - kain pääl - lä maan.

36

Ämm-Matin Antin onnekas ojankaivu 100 vuotta sitten tuotti kuuluisan kalaverkon

Elettiin vuotta 1913 Antrean Korpilahden kylässä, joka muutamaa vuotta myöhemmin oli yksi uuden pitäjän, Vuoksenrannan, kylistä. Ihan tavallinen maanviljelykseen kuuluva työ nosti pian Antrean nimen maailmankuuluksi – onnellisten sattumien kautta. Ämm-Matin Antti eli Antti Virolainen (1888-1962) lähti viljelykseen otetulle suoniitylle syyskesällä syventämään kotitilansa Ämm-Mattilan ja naapurin Mat-Eskolan maiden rajaajaa.

Työ kävi ahkeralta mieheltä joutuisasti, turvetta kertyi ojanpenkalle. Mutamaassa oli juuria, mutta ei kiviä. Yhtäkkiä lapio karahti kovaan esineeseen. Antti tarkasteli esinettä. Kaivu jatkui ja esineitä löytyi lisää. Työt lopetettuaan Antti kokosi esineet ja vei ne kotiin uunin kolpille kuivumaan. Talven aikana Maria-äiti otti luisen keihäänkärjen kukkakepiksi.

Toinen onnellinen sattuma oli, kun kesällä 1914 kansatieteilijä Theodor Schvindt teki virkamatkan Antrean. Antti Virolainen ilmoitti hänelle edellisvuoden löytönsä. Tohtori Schvindt kävi löytöpaikalla tekemässä koekaivauksen löytäen lisää esineitä. Hän ilmoitti löydön Muinaistieteelliselle Toimikunnalle, joka lähetti maisteri Sakari Pälsin tukimaan löytöpaikan. Pälsin johtamat kaivaukset suoritettiin 27.-30. heinäkuuta 1914.

Pälsi sopi asiasta kirjeitse Antti Virolaisen kanssa, joka lupautui itse avustamaan ja pyysi mukaan neljä muuta Virolaista: veljensä Sipilän Jussin ja Ämm-Matin Heikin ja lisäksi Peko-Eskon Matin ja Oitniityn Tommon. Pälsi asui Ämm-Mattilassa ja maanantaina 27.7. aamulla aloitettiin kaivaukset. Kaivajat olivat pukeutuneet valkoisiin palttinapaitoihin. Kaivuala oli 3 x 8 metriä. Miehet tottuivat pian työvälineisiin;

lapioihin, lastoihin ja lusikkoihin. Työ oli vaivalloista, koska 90 senttiä paksun suomullan alainen savi oli vetelää, löydetty esineet olivat saven pinnalla. Esiin saatiin kivikaudelta peräisin olevia esineitä: 18 kaarnakohoa, 31 verkon kivistä ja osia verkon kudoksista. Verkko oli 27-30 metriä pitkä ja 1,3-1,5 metriä korkea ja se on kudottu pajunniinestä, silmäkoko 6 senttiä. Kohot ovat männyn kaarnaa, kivet ovat puolikiloisia luonnonkiviä. Lisäksi löytyi hirvensarvesta tehty kirveen terä, luisia tasa- ja kourutaltoja ja naskali. Pitkän ja kapean luutikarin toisessa reunassa on syvä uurre, jossa vielä löytöhetkellä oli teräviä kvartsisiruja, jotka irrottuaan katosivat. Kiviesineisiin kuuluu kirveitä, taltta ja hiomia. Esineitä löytyi kaikkiaan 108 kappaletta. On huomattavaa, että mukana on myös Äänisen viheriöliusketta, jota löytyi vain Äänisen lounaisrannalta. Luiden joukossa on myös joutsenen luita eli joutsen oli jo tuolloin riistalintu.

Luuesineet viittaavat Viroon Kundan kulttuuriin. Pärnun läheltä Pullin kulttuurista on Antrean löydön ikäisiä löytöjä. Antrean kalastajaa pidetään Kundan kulttuuripiiristä lähteneenä. Mutta hänellä oli yhteyksiä Karjalaan, siihen viittaa Äänisen viherliuske. Kundan kulttuurissa ei käytetty kvartseja, van piitä. Kundan kärjet teritettiin molemmilta puolin,

Antrean kärjessä vain toinen puoli oli teritetty kvartsikiteillä.

Pälsi kirjoittaa raportissaan: ”Kysymys siitä millä tavalla esineet ovat joutuneet suohon, on mitä mielenkiintoisin. Esineet olivat löydettyessä pohjasaven pinnassa, joten paikalla löydön siihen jäädessä on ollut selvä vesi. Mistään asuinpaikasta, lautta- tai paaluasumuksesta, ei voi olla puhetta. koska löydön yhteydestä puuttuu nuotiotulen jäänteet, joita asuinpaikalla pitäisi runsaastikin esiintyä. Samaten kuin lautantai paalutuksen jäljet. Kysymykseen voisi mahdollisesti tulla uhripaikka, mihin esim. sotasaaliina vallattu ase- ja tarvekalusto olisi uhrattu. Yksinkertaisinta olisi kenties otaksua, että esineet ovat joutuneet veteen tapaturmaisesti, joko kaatuneesta veneestä tai jäihin pudonneen kuljijan taakasta. Täten voitaisiin hyvin selittää se seikka, että kaikki löydön esineet tulivat aivan vähäiseltä alalta. Koska osa löydöistä oli yhdessä kasassa, on todennäköistä, että ne ovat olleet tuohesta tehdyssä metsätysreppussa, tuohikontissa.”

Myöhemmin on arveltu, että esineet ovat unohtuneet tai hylätty rannalle ja kokoava Ancylusjärvi peitti ne alleen.

Pälsi onnistui avaamaan verkon solmun. Se vastaa nk. ryssän solmua, joka tunnetaan Virossa ja suomalaisalueen itäosista. Elokuussa 1978 Helsingissä järjestettiin matemaatikkokongressi, jonka aikana

professori Joan Birman New Yorkista Columbian yliopistosta huomasi Kansallismuseossa Antrean verkkolöydön ja kiinnostui verkkolöydön solmusta. Myöhemmin hän kirjoitti Kansallismuseoon hämmästellessään niin hienon solmun ikää ja pyysi lisätietoja. Ne saatuaan hän hyväksyi Pälsin tulkinnan: tulkinta

on hyvin vaikuttava oppineisuuden osoitus. ”Eryityisesti minua kiehtoo se, että esi-isämme osasivatkin jättää jälkeensä juuri tällaisen todisteen yhteisestä perinnöstämme.”

Antrean verkko oli pitkään maailman vanhin verkko, nyt se on yksi vanhimmista. Ja verkon solmu on yksi maailman vanhimpia solmuja, Antrean löytö on Suomen vanhin löytö. Kaarnakohojen ikä on tutkittu ja se ajoittuu vuosiin 8422-8107 eKr.

Verkkolöytö on niin suurenmoisen tärkeä, että pidän Ämm-Matin Anttia kaikkien aikojen suurimpana antrealais-vuoksenrantalaisena. Hän on SANKARI! Opintiansä kiertokoulussa aloittanut, sitten kansakoulun käynyt; samassa koulussa hän toimi myöhemmin käsityönopettajana. Hänen viljelemänsä maatila ehti Virolaisen suvun hallussa olla 300 vuotta. Ämm-Matin Antti oli valistunut, hän otti ojankaivussa löytämänsä

esineet talteen eikä vähätellyt esitellä niitä tohtori Schvindtille. – Antti Virolainen ja puolisonsa Elina on haudattu Hartolaan

Ja ajatelkaa: ko Antree verkko kaivettii ylös, ni siin varmast haastetii. A mitä kieltä mahto haastaa se kalamies, joka verkkoosa hävitti. Mikä ol häne uskoosa, mist hää tul ja mihi hää män? Ruuhel vai suksil?

Lähteet:

Aarne Ukonmäki (ent. Virolainen): Ämm-Matin Antti Virolainen ja maailman vanhin verkkolöytö, 1966. Matti Huurre: 9000 vuotta Suomen esihistoriaa, 1979 J.P. Taavitsainen: Antrean verkkolöytö ja topologia (kirjassa Kotiseutumme Antrea, 1995)

Marjukka Patrakka

*Vene viiltää veteen väylän –
ei sitä siinä ollut ennen.
Jättää jälkeensä pienen pyörteen,
ahvenvita tarttuu airoon.
Ajalla ei ole merkitystä.
Jäisin tähän,
vaan vene ei.
Tein jäljen veteen –
mitä siitä jäi.
Maailma lipuu ohi –
minkä jäljen jätit siihen.*

HH

Vuoksenranta-seuran myyntiartikkelit 2014

Myytävät tuotteet

euroa

KIRJAT

Kauraketo: Vuoksenrantalainen kyläyhteisö Somerolla (2006)	15
Karjala, sua ikävöin. Vuoksenrantalaisten muistojen kirja (1996)	5
Kemppi Erkki, Jäähyväiset ystäville	10
Kemppi Risto, Ukonharjun talon vaiheita (2002)	5
Korkeamäki Oili ja Patrakka Marjukka: Evakos ja uuves kois (2003)	40
Enne vanhaa koton -perinnekirja (1999)	40
Saloranta Iris, Aika särkyi ja soi (2013)	12
Saloranta Iris, Lapsen Vuoksi (2008)	10
Sokka Aarne, Muistikuvia lapsuuden Karjalasta (2007)	10
Virolaiset. Antrea-Vuoksenranta (2005)	50
Vuoksenrannan mennyt maailma (1993)	25
Vuoksenranta – 1981 kirjan näköispainos (2000)	40
Vanhanen Tatu, Muistojen sirpaleita (2011)	40
Korkeamäki Oili, Ravioskorpi – raivaajien kylä	20
Itsenäisyysodot kotiseudullamme, kirja (22009) ja DVD	20

MUUT TUOTTEET

Vuoksenranta 65 vuotta muistoissamme -filmi (2010)	20
Kaipuun Karjala CD (2001)	20
Vuoksenranta – pitäjä Kannaksella DVD (2006)	20
Pinssi, Vuoksenrannan vaakuna	2
Antrea-Vuoksenranta pitäjäkartta	10

Tilaukset

sihteeri Tiina Hölttä,
Syrjälahdentie 53,
19430 Pertunmaa
(sähköp.:
tiinaholtta(at)gmail.com)
gsm: 0405489000.

Hintoihin lisätään postitse toimitettuna posti- ja toimituskulut.
Tilaukset maksetaan mukana seuraavalla pankkisiirrolla.

JUHLAMATKA Vuoksenrantaan ja Antreaan kesäkuussa 2014

Ensi kesänä tulee kuluneeksi 70 vuotta siitä, kun kodit jäivät sodan jalkoihin. Järjestämme yhteisen muistojuhlan/ juhlamatkan kesäkuussa 2014. Tässä vaiheessa moni yksityiskohta on vielä avoinna, mutta tapahtuman runko alkaa jo olla selvillä. Odotamme paikalle suurta joukkoa juhlaväkeä, joten sitovat varaukset on lyötävä kiinni todella varhain. Matkatoimiston mukaan kesäkuun alussa kaikki muutkin ovat matkalla Karjalaan, joten bussiyhtiöilläkin on koko kalustonsa tien päällä.

Sunnuntai 8.6.2014, alustava aikataulu:

- 10.00 Seppelleen lasku Antrean kirkonmäellä
- 12.00 Jumalanpalvelus Vuoksenrannan kirkossa, saarna Reijo Lehtonen
- 13.00 Ruokailu
- 14.30 Pääjuhla ja ohjelmaa Vuoksenrannan kirkonmäellä
- 16.00 Lähtö rajalle

Varattavissa on eri pituisia matkapaketteja ja pelkästä juhlaletkestä aina sellaiseen, että ehtii käydä kotikylissäkin. Hinnat ovat vielä hinta-arvioita, mutta paikkansa varmistamiseksi kannattaa ilmoittautua heti. Suosittelemme matkavakuutuksen ottamista, koska tässä vaiheessa kukaan ei voi ennustaa kuntoaan puolen vuoden kuluttua. Hotellien nimet ja bussien aikataulut selviävät myöhemmin, tässä vaiheessa toimitaan varauskiintiöllä.

Hinta-arviot:

- päivämatka n. 120 EUR/ hlö su
- 2 pv (1 yö) n. 220 EUR/ hlö la-su
- 3 pv (2 yötä) n. 330 EUR/ hlö pe-su
- 4 pv (3 yötä) n. 410 EUR/ hlö

Tämä 4 pv-matka to-su on vain Vuoksenrannan siivoustalkoolaisille. Erillistä siivousmatkaa ei Vuoksenrantaan järjestetä toukokuussa.

Antrealaisten siivousmatka on 16.-18.5.2014, hinta n. 230 EUR/hlö (sisältää Vuoksen Säätiön ja seuran tuen), ilmoittautumiset Antti Partanen, puh 050 359 9456, a-a.partanen@pp.inet.fi

Hinnat sisältävät bussimatkan (lähtöpaikatkin tarkentuvat vielä, mutta alustavasti Riihimäki, Hyvinkää, Lahti, Sysmä), ryhmäviisumin, rekisteröintimaksun, hotellimajoituksen aamiaisella 2 hh:ssa, 1 x yhteisen päivällisen. Omasta viisumista hyvitys 60 EUR/ hlö. Yhden hengen huoneen lisämaksu n. 25 EUR/ yö. Ennakkomaksu 100 EUR/ hlö 15.2.2014 mennessä. Loppumaksu 31.3.2014 mennessä.

Ilmoittautumiset 31.1.2014 mennessä:

Vuoksenrantalaiset: Armi Marklund, puh. 040 7764 094, armi.jylhajarvi@elisanet.fi tai Haavikkotie 14 G 49, 00630 Helsinki

Antrealaiset: Pirjo Tiippana, puh 044 222 1402, pirjo.tiippana@jippii.fi tai Hakaniemenranta 26 A 39, 00530 Helsinki

Ilmoittautumisen yhteydessä ilmoitetaan matkustajan nimi, osoite, puhelinnumero, sähköpostiosoite ja kuljetukseen mukaantuloaikkakunta sekä matkan pituus. Matkaan ilmoittautuneille lähetetään ryhmäviisumiin tarvittavien tietojen keruulomake ja lasku .

Juhlatoimikunnan puolesta ja matkaa odotellessa,

Päivi Virolainen, p. 0400 715 933, paivi.virolainen@op.fi, puheenjohtaja, Vuoksenranta-seura

Satu Stirkinen, p. 040 826 1075, satu.stirkinen@gmail.com, puheenjohtaja, Antrea-Seura

Jäsenmaksut

Kirkon parven ja kellotornin vaaralliset portaat

Portaissa ja porrastasanteissa on huomattu pahoja murtumia. Avoimista ikkuna-aukoista pääsee lunta sisälle ja lumen sulettua vesi pääsee murtumakohdissa kosketukseen ilmeisen ohuiden betoniterästen kanssa. Teräkset eivät ole muutenkaan suojassa korroosiolta selvästi alimittaisten porrastusosien betonivaluissa. Sortumavaaran vuoksi ensi kesästä alkaen torniin nousun joudumme kieltämään.

Katastrofin välttämiseksi on syytä käynnistää portaiden ja tasanteiden terästuennan suunnittelu.

Tähän tarvitsisimme talkoohenkisiä ammattilaisia tarjolle. Teräsrakennesuunnittelusta olisi ensin aloitettava. Paras ajankohta olisi talkoopäivien aikana juuri ennen 70-vuotismuistojuhlaa, silloin olisi paikalla tähänkin saakka talkoissa olleita. Esimerkiksi rakennusmestarin tai -insinöörin näkemys olisi tarpeen, tarvitaanko porrastusosien alle 1 vai 2 palkkiriviä. Kukaan ei tiedä, miten portaat kiinnittyvät muurattuun seinään. Paikalle olisi hyvä saada myös ammattitaitoinen hitsari ottamaan kantaa työnsuorittamisesta hankalissa asennoissa ja –paikoissa. Hänen tietysti toivoisi myös osallistuvan toteutukseenkin.

Yksinkertaisin materiaali hitsauksen ja huoltomaalauksen kannalta saattaisi olla U-palkki.

Sellaisen hankinta Venäjältä olisi varmaan helppoa. Hitsaus tapahtuisi puikolla tai ydintäytelagalla. Millaista konekanta olisi tarjolla? Sähköä ei ole kuin 230 V 16 A ja sekin edellyttää 70 m jatkojohtoja. Tarjolla olisi jo isoja kulmahiomakoneita 3 kpl, pienempiä 3 kpl, ruuvinnostimia 2 kpl ja nestetunkkeja muutama sekä erilaisia jatkojohtoja. Tarvittaessa löytyy vastussäätöinen tasasuuntaaja EKA 275. Seinäankkurointiin löytyy poravasara ja piikkauskone.

Talven aikana käynnistämme portaikon rakenteiden tukemisen suunnittelun. Tämän jälkeen lähemme etsimään julkisia rahoitusmahdollisuuksia. Asiasta kiinnostuneet, ottakaa yhteyttä Martti Taljaan, martti.t@talja.net tai Vilho Ruposeen 044-35503925, vilho.ruponen@phnet.fi. Vilho Ruponen voi lähettää valokuvia portaikosta sähköpostilla.

Vilho Ruponen ja Martti Talja

Mommilanjärvellä soutivat viime vuonna

33. Noskuan Nopsa	34. Antrean Esa I	35. Antrean Esa II	41. Heinjoen Huimat
Jaakonsaari Juhani - peränpitäjä	Kuparinen Seppo - peränpitäjä	Juselius Ilppo - peränpitäjä	Virtanen Helge - peränpitäjä
Jaakonsaari Juho	Iivonen Pertti	Hakala Vesa	Jaarinen Timo
Malin Marko	Kartano Juha	Jokela Paula	Karvonen Seppo
Mallat Veikko	Kuparinen Reijo	Juselius Sini	Klefström Marja
Mattila Antti	Mesilaakso Jussi	Kuparinen Jarmo	Klefström Pentti
Mattila Heli	Pitkänen Seppo	Kuparinen Outi	Klemelä Päivi
Mattila Jaakko	Pullinen Hannu	Kuparinen Riikka	Koivisto Terhi
Mattila Juhani	Pullinen Janne	Kuparinen Sonja	Noro Tiina
Mattila Niina	Pullinen Lauri	Louhelainen Essi	Pynninen Jari
Partanen Eero	Pullinen Pauli	Nisula Niina	Pynninen Jyrki
Ruponen Risto	Pullinen Reijo	Peura Heidi	Riikonen Tiina
Taponen Sari	Pullinen Timo	Saarinen Raija	
Taponen Teemu	Ruponen Veikko	Saarinen Sami	
Väinä Pentti	Sokka Veikko	Taponen Jouni	
Väinä Pirjo	Talja Jukka	Taponen Mikko	

Vuoksenrantalaisen viime numerossa (vain vuosi sitten!) olivat Mommilanjärven souteluiden antrealaisten venekuntien – on siel heinjokkoisikiik – miehitykset (naiset ml.) ihan väärin. Martilla olivat rivit lipsahaneet. Mutta tulleen pyynnökn johdosta tässä ne korjataan.

Taulukko on tiheä, mutta toimitus ei ryhdy sitä uudestaan kirjoittamaan. Sattuu taas menemään rivit sekaisin.